

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT.

Izdajatelj in upravitelj je v Ljubljani, Grafično Str. 17/A. — Dopolni se ne vračaja. — Številka pri čakovnem uradu v Ljubljani 11.951. — Številka telefona 132. — Redna cena za eno leto K 120, za pol leta K 75, za četrt leta K 50, mesečno K 20, za tiskarstvo mesečno K 10 vol. — Plača in tisk se v Ljubljani.

LJUBO IV.

LJUBLJANA, dne 15 decembra 1921.

ŠTEV. 136.

Zunanja politika.

Ko je izbruhnila vladna kriza, je demokratska stranka stavila za predpogoj novega sporazuma z radikali, da se ustvari širša parlamentarna kontrola zunanje politike. Ali je stavila to zahtevo kot absoluten postulat za nadaljnje sodelovanje v vladi, ali je bila pri tem pripravljena, napustiti po potrebi svoje stališče, da je treba v naši zunanji politiki temeljitih načelnih in ožjih administrativnih izprememb, tega ne moremo presoditi, ali dejstvo samo z vso jasnostjo osvetljuje kurz, ki danes vlada v zunanjem ministrstvu in ga dozda nobena onih strank, ki so bile od prevrata dalje na vladi, ni mogla izpremeniti. Demokratski parlamentarni klub je izjavil, da v državnem interesu ne more dalje pripuščati absolutne radikalne struje v zunanjem ministrstvu ter smatra pravično rešitev tega vprašanja za važen del svojega programa.

V dobi zadnjih treh let, ki je prinesla mogočno likvidacijo svetovne vojske v podrobnosti, je jugoslovenska diplomacija doživela poraz za porazom ter je v široki javnosti, poučeni in nepoučeni, izzvala opetovano viharje ogorčenja in ostrih izpadov proti svoji sposobnosti. Tem splošnim pojavom so se pridružile pogosto vesti o dejanjih osebne nepoštenosti posameznih funkcionarjev zunanjega ministrstva, ki so tem mučnejše uplivala, ker so se odigrala v najširši javnosti. Poklicani in nepoklicani domači kritiki so vedno in vedno dvigali krik proti nesposobnosti in koruptnosti jugoslovenskega diplomatskega zbora ter je gonja proti zunanjemu ministrstvu časih zavzela že preveč subjektivno smer, ker je javnost začela pretiravati, ko je v vsakem našem diplomatu videla lopova, ki mu je državni interes zadnja briga, ker v izvrševanju svoje službe vidi samo sredstvo, da se osebno okoristi.

Na tem mestu smo ponovno morali grajati te žalostne pojave, ki so delovali največ skrito ter so v svojih

učinkih s tem brutalnejšo silo uplivali. Preko plebiscitne sramote in verig rapalske pogodbe, preko pečuskega umika do albanskega poraza se je nizala vrsta neuspehov, ki jih preprostejši državljani enostavno ni mogel pojmiti, ker ni upošteval vseh v diplomatičnem boju delujočih sil. Ali tudi tisti, ki so, čeprav stoječ izven aktivnih intrig tega poklica, zdravo intuicijo in s treznim predvarkom sledili naši neuspešni zunanji politiki, se niso mogli otresti neprijetnega občutka, da je usoda jugoslovenskega naroda napram inozemstvu v nespretnih rokah.

V kolikor gre za naravno razmerje notranjepolitične moči napram zunanjepolitičnemu življenju, uvidimo vsi silo razmer, ki je dozda ni smo mogli dovolj uspešno premestiti, ali preko te naravne meje moramo ugovarjati proti temu, da je vsa zunanjepolitična uprava izključno v rokah partije, ki predstavlja veliko manjšino naroda ter se vzdržuje samo s tradicionalnimi zvezami radikalne porodice, ki je že preveč okostenela v svoji konservativnosti, da bi mogla povsem sodobno pojmiti vsa zunanjepolitična vprašanja, ki jih je ustvarilo ujedinjenje. Proti temu sistemu, ki je poleg tega skrajno korupten, je demokratska stranka, brezdvomno v interesu vseh drugih, tudi opozicijskih strank, dvignila svoj veto, ko je zantevala uvedbo širše parlamentarne kontrole zunanje politike. Ogromna večina jugoslovenskega ljudstva zahteva, naj se radikalni privilegij zruši ter naj napravi prostor naprednejšim načelom. Ako se demokratskemu parlamentarnemu klubu posreči izvesti svoj postulat, bo s tem koristil vsemu prebivalstvu, ker bo odstranil enega glavnih vzrokov, zakaj je naša zunanja politika dosedaj tako neuspešna.

Notranja politika.

V trenutku, ko pišemo te vrstična kriza, ki je izbruhnila nenadoma ce, ne vemo, kako bo potekla politi-

proti vsemu pričakovanju, ker je bil sporazum med obema glavnima vladnima strankama dozorel že tako daleč, da so bili med njima portfelji razdeljeni in je šlo samo še za določitev njihovih nosilcev v okviru posameznega kluba. Kar je Pašićeva uvidevnost in strpnost ustvarila v radikalnem klubu, ko je potisnila v ozadje osebno ambicioznost posameznih mlajših ministrskih kandidatov, je bilo naenkrat spet zrušeno, in zgodilo se je, da je ustavoverna stranka, ki je v prvi vrsti sodelovala pri ustvaritvi državnega temeljnega zakona, postavila vse pridobitve svojega dosedanjega dela v nevarnost, da jih nova strankarska grupacija v vladi občutno in najbrže ne v korist radikalom izpremeni ter ustvari mučen notranjepolitičen položaj, ki bi nas v marsikakem oziru vrgel za dve leti nazaj v dobo enodnevnega političnega življenja brez širšega programa in trajnejše politične moči. Najnovejša kriza je dokaz, kako počasi se pri nas tvorijo življenja zmogljive strankarske večine, ker niti koalicija, ki je ustvarila sedanji ustavnopravni položaj ter stoji zdaj pred njegovo podrobno legislativno konsolidacijo, ne more preko nebistvenih diferenc ter se sredi svojega zgodovinskega dela razkrajati.

Opozicijske stranke danes še niso sposobne, da bi same prevzele vladno odgovornost, kot je razvidno iz izjav njihovih voditeljev, ter si težko predstavljamo, kako bodo radikali mogli sestaviti vladno brez sodelovanja demokratov. Tiste globokejšje politične struje, ki sledijo razvoju živega življenja, niso še tako zrele, da bi danes mogle stopiti na plan in odplaviti sedanje aktivne moči. Njihovo delo se izčrpa danes še v taki splošni negaciji, da bi v trenutku, ko bi morale delavno poseči v igro dogodkov, brezdvomno prišle v nemajhno zadrego, ker bi bil nenadni prehod preneval. Zato se nam politika radikalov zdi pretirana ter celo trivialna. Ko so zadnje nedeljo vsklikali Radiću kot predsedniku hrvatske republike, so pristaši čistega re-

volucionarnega hrvatstva dovolj jasno osvedočili svojo voljo, da niso pripravljeni, na katerikoli spravi, vejši osnovi sodelovati v vladi. Preko tega bistvenega momenta ne morejo tudi radikali stopiti ter nas strmoglaviti v nevaren notranjepolitičen kaos.

Glavni vzroki najnovejše krize so portfelj ministra za notranje zadeve, zahteva demokratov, da se ustvari večja parlamentarna kontrola zunanje politike, ter da se izvede široko zasnovana politična amnestija. Prvo vprašanje je velike važnosti, ker tvori gibalno vse notranje politike. Ko so demokrati izrekli dosedanjemu ministru za notranje zadeve zaupnico, ker so vztrajali na tem, da obdrži ne samo stranka, ampak Pribevičeva močna roka to ministrstvo, so radikali naknadno in v protislovju z že doseženim načelnim sporazumom proglasili demokratsko solidarnost, ki se je gibalna v okvirju sporazuma, za zadosten vzrok, da se država zaplete v krizo. Ne glede na to, da ta čin ni bil lojalen, česar pa nečemo podčrtati, ker gre za politično borbo, ki ni izbirna v sredstvih, ne uvidimo nobene prave utemeljitve takega ravnanja. Ostala dva vzroka sta bolj postranskega pomena ter se bavimo z njima na drugem mestu, ker nam precej nazorno povesta, da je treba v mnogih upravnih panogah temeljitih izprememb. Upamo, da je kriza, ki smo jo orisali radi zveze z našimi dosedanjimi izvajanja na tem mestu, že rešena in so te vrstice samo še kronika našega trudapolnega razvoja v politično močno, edinstveno državo.

Delo zakonodajnega odbora.

Revizija časne zakonodaje v zakonodajnem odboru narodne skupščine se bliža h koncu. Politične intrige in pretiran razredni egoizem je mnogokrat oviral gladko delo odbora, posebno zadnje dni so nekatere stranke sabotirale delo in skušale onemogočiti revizijo važnih socialno-političnih zakonov, ne da bi bile imele za svoje postopanje dovolj tehničnih, stvarnih razlogov.

Delo, ki ga je imel odbor izvršiti, je bilo ogromno. Vseh pet sekcij je posebno zadnji čas živahno delovalo. Poročila o poslovanju, ki jih črpamo iz »Službenih Novin« so nepozadna, da bi si mogli ustvariti popolnen pregled odločb zakonodajnega odbora. Radi pomanjkanja časa zakonodajni odbor o mnogih važnih gospodarskih vprašanjih ni razpravljal in bodo vse tozadevne navedbe ostale v zmislu čl. 130 ustave, neizpremenjene nadalje v celoti v veljavi, dokler jih ne bo redna skupščina z zakonom izpremenila.

Med najvažnejša vprašanja za naše trgovstvo in obrtništvo, o katerih je odbor v zadnjem času odločil, spadajo zakon o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije, zakon o osemurnem delavnem času, o zavarovanju delavcev in nameščencev in stanovanjski zakon. To so samo predlogi ministrstva za socialno politiko. Kot velik uspeh moramo zabeležiti pri reviziji protidraginjske navedbe, da je bilo z odločbo tretjega odseka zakonodajnega odbora z dne 8. decembra ukinjeno poslovanje iz kon-

Kronika razvoja hranilnic.

Sestavil: I. Mohorič

(Konec.)

Zveza z Avstroogrsko banko datira od leta 1899. Člani odračuna poštne hranilnice so lahko nakazovali na katerikoli krožni račun AO. banke in obratno. Z ogrsko pošto hranilnico, ki je bila upeljana l. 1886, obstoja zveza čekovnega prometa od l. 1896. Konečni bilančni saldo obeh zavodov uravna avstroogrsko banka. Čekovni medpromet Avstrije in Ogrske je bil zelo razvit, nakazanih je bilo od ogrske avstrijski poštni hranilnici l. 1910 postojank 112.187 v znesku 178.293.862 kron in od avstrijske ogrski 18.075 postojank s svoto 39.525.115 kron. Nakazilo avstrijske poštne hranilnice na krožne račune avstroogrške banke so v istem času znašali 442.124.621 kron, celotni promet 579.451.721 kron. — Poštni uradi na Levanti so stali v čekovnem prometu z Dunajem od l. 1901 in sicer Beirut, Carigrad, Jaffa, Janina, Jeruzalem, Solun, Skader in

Smyrna. Za inozemski promet je sklenil poštnohranilni urad od leta 1906 z inozemskimi bankami prometne pogodbe in odprl odračun za Nemčijo, Italijo, Veliko Britanijo in Irsko ter Švico. Izmenno so posredovali v prometu z Nemčijo Deutsche Bank, za Italijo Banca Commerciale Italiana, za Anglijo, Škotsko in Irsko londonska podružnica avstrijske »Länderbank« in za Švico »Schweizerische Kreditanstalt«, bodisi direktno potom lastne podružne mreže ali pa potom pridruženih inozemskih bank. Potom teh zavodov ima poštna hranilnica zvezo z 774 tujinskimi kraji. Prva iniciativa mednarodnih zvez izhaja namreč že iz l. 1882 iz Francije, ki je osnovala prva zvezo z Belgijo. Pozneje je razširila meddržavni promet na Italijo, vendar je ta zapadna skupina ostala potem celo desetletje popolnoma zase.

Pomena zveze poštne hranilnice z kolonijami izseljencev pač ni treba ponavljati, ker ga najbolje občutimo sedaj, ko ga ne moremo obnoviti.

Med vojno so postale naše hranilnice in poštni čekovni urad žrtev vojnih posojil. Nekatere hranilnice

so podpisale prostovoljno vso imovino v vojna posojila, druge so bile od vlade prisiljene. Po prevratu so postale te številke za naše hranilništvo katastrofalne. Mnogo hranilnic nima nobene možnosti, da bi sanirale te izgube, ki so jih vsled razvrednotitve vojnih posojil doletele. Vsled zavlčevanja rešitve vprašanja vojnih posojil hira večina hranilnic in ne more nuditi našemu gospodarstvu onih koristi, ki bi jih drugače lahko imeli od njih.

Tudi obračun s poštnohranilničnim zavodom na Dunaju je že leto dni na mrtvi točki in so vsled tega nekaterim strankam prizadete občutne škode.

Najbolj žalostno pa je, da se v javnosti sedaj nikdo ne briga za vprašanje reforme in sanacije naših hranilnic, da ni o tem gradivu zbrana nikaka zanesljiva statistika, iz katere bi bilo mogoče situacijo v podrobnostih proučiti.

Naš poštočekovni urad je šele v povojju in bo trajalo celo desetletje predno se bomo vsaj na polovico približali oni razvojni stopinji, ki smo jo imeli pred vojno.

zumentov sestavljenih občinskih sodišč in ta agenda prenešana rednim sodiščem. Dalje je važen za naše trgovstvo in malo in srednje obrtništvo uspeh pri razdelitvi kategorij pri določbah maksimalnega delovnega časa. Nismo nasprotni socialnim reformam, toda vsakdo mora priznati, da je bilo uvajanje osemurnega delavnika v trgovini in mali obrti pretirano in nasprotno našim pridobitnim interesom in interesom gospodarskega obnovnega dela. Naši gospodarski krogi so poslancu dr. Žerjavu za njegovo uspešno delovanje v odboru dolžni trajne zahvale.

Odbor je razpravljati tudi o organizacijskih uredbah posameznih ministrstev, ki jih je brez izpremembe potrdil. Vendar mislimo, da je bilo to nekoliko prenačljeno in da bi bilo treba v glavnih resortih, kakor je finančno, prometno in trgovsko ministrstvo, več izprememb v dosednji organizaciji. Predvsem je bilo treba reformirati carinski svet pri generalni direkciji carine, ki se sestavlja iz samih uradnikov in načelnikov posameznih odsekov direkcije. V carinski je svet je bilo absolutno potrebno vzeti vsaj polovico zastopnikov trgovine, industrije, obrti in poljedelstva, ker je nedopustno, da odločajo o vseh carinskih sporih sami uradniki brez zaslivanja zastopnikov pridobitnih krogov.

Dalje je bilo potreba pri prometnem ministrstvu razširiti predvideni železniškotarifni odbor v širši železniški svet, kakor je svojačasno obstojal v Avstriji in ki bi bil važen posvetovalni organ za obnovo in organizacijo našega železništva in zboljšanja prometnih razmer. Pri trgovskem ministrstvu pa bi se bila imela osnovati osrednja komisija za strokovno šolstvo, kot strokovni organ za sistematični razvoj šolanja trgovskega in obrtnega naraščanja.

Dalje je odbor ukinil mnogo izprememb ohraniti dopolnitev obrtnega reda, ki jih je bila vsled gospodarskih razmer po vojni odredila naša dežena vlada; razveljavil je mnogo uredb bivšega ministrstva prehrane, raznih poverjeništev in drugih oblasti.

Najglavnejša vprašanja carinske in trgovske politike in finančne zakonodaje pa so ostala po meritorni strani pri reviziji neresena. Pri vprašanju novega prometnega davka se je pojavil velik odpor proti sedanjí obliki pobiranja in je bila velika nevarnost, da propade. Glede ostalih začasnih zakonov pa se je predlagalo, da naj se skliče še pred novim letom konferenca strokovnjakov, da podajo konkretne izpreminjevalne predloge. Valutna zakonodaja sploh ni bila v razpravi.

Sedaj nastaja potreba, da se kodificira vsa zakonodaja, ki je ostala v zmislu člena 130 ustave v veljavi v enotno zbirko, da se razčisti pravni položaj in bodo naša sodišča, upravne oblasti in gospodarski krogi dobili zanesljivo podlago, v koliko veljajo še razni stari avstrijski zakoni, dalje kateri srbski zakoni so bili razširjeni za celo državo in katerečasne uredbe je sprejel kot zakone zakonodajni odbor. To je za pravno sigurnost v državi sedaj najnujnejše.

Naš obračun z Avstrijo.

Stalno padajoča tendenca avstrijske valute povzroča našim gospodarskim slojem resne skrbi. Iz za časa bivše monarhije imajo tam mnogo terjatev glede katerih še ni prišlo do sporazuma, po kakšnem ključu se imajo obračunati. San Žermenska mirova pogodba je sicer ustvarila nekoliko podlage za obračun med Avstrijo in ostalimi nasledstvenimi državami, kljub temu se je stvar zavlačevala in zavlekla tako, da do danes še ni Avstrija ukinila zapore nad našimi depoji in dosedaj še nimamo določenega ključa za obračune pravnopravnih terjatev, da o terjatvah napram bivšemu erarju sploh ne govorimo. Gre tu za ogromne milijone, za katere pada verjetnost vračila z vsakim dnem. Mnogo jih je sploh obupalo, da bo videlo kdaj svoj denar.

Izmed nasledstvenih držav so se prvi pobotali z Avstrijo glede dedšćine in likvidacije bivše monarhije Čehi. Postavili so na Dunaj svoje likvidatorje in v celih vlakih odnesli pravočasno, kar je imelo kaj vrednosti. Sami so našli ključ, kako razdeliti star inventar bivše Avstrije in z vso doslednostjo so izvršili likvidacijo. Potem so stopili v dolgotrajna pogajanja glede pravnopravnih terjatev in tudi tam dosegli uspeh.

Našo vlado se spočetka ni moglo pridobiti za slično postopanje kot Čehi. Dolgo časa se ni hotelo verjeti v Beogradu resnosti položaja in vedno rastoči nevarnosti. Konečno so uvideli važnost in neodločljivost vprašanja. Ravno takrat smo stali z Avstriji v pogajanjih za začasno splošno trgovsko pogodbo in kontingentno pogodbo glede dobave živil. Z vseh strani se je svetovalo, da je to najugodnejši trenutek, da se obenem s splošno trgovsko pogodbo sklene tudi sporazum glede obračuna terjatev in dolgov, ki se glasijo na stare avstrijske krone in rešijo istočasno vsa sporedna finančna vprašanja. Iz političnih vzrokov je takrat ta junktim odpadel in s tem je bil zadnji ugodni moment zamujen.

Medtem pa je razlika med avstrijsko in našo krono vedno rastla in je dosegla sedaj že razmerje 1 : 24. Pogajanja so bila trikrat obnovljena in sicer zadnjič oktobra meseca na Dunaju. Takrat so ponujali Avstriji obračun po ključu pol jugoslovanske krone za eno bivšo avstrijsko krono, kar je bila — moramo odkrito priznati — z ozirom na splošno gospodarsko situacijo in tedanje razmerje jugoslovanske in avstrijske žigosane krone izredno neugodna rešitev. Pa pojavile so se raznovrstne težkoče, katere so vodile k temu, da so naši delegati vsled pretiranih zahtev Avstrije pogajanja prekinili. K nadaljevanju pogajanj, ki so se imela vršiti v Beogradu, dosedaj ni prišlo.

Blizu se novo leto, s katerim poteka tudi veljavnost začasne trgovske pogodbe z Avstrijo in bo zopet treba z njimi stopiti v pogajanja. Oni so brezdvomno zainteresirani na pogodbenem stanju z našo državo, s katero imajo največji blagovni promet. Ob tej priliki bi bilo potrebno, da se konečno na en način likvidira tudi vprašanje obračuna terjatev in dolgov. Neodgovorno bi bilo zopet zavleči rešitev tega vprašanja z nepopustljivo stjo, ker široke vrste interesentov z vedno večjim strahom gledajo v bodočnost.

Po ureditvi računa pravnopravnih zadev bo treba rešiti tudi vprašanje terjatev napram bivšemu erarju, o katerem smo obširno razpravljali v našem listu. Na Dunaju imamo likvidacijsko komisijo, katere predsednik je celo Slovenec, dr. Ploj. O delovanju te komisije ne zve živ krst ničesar, ne glede njene kompetence, ne glede agende in želeli bi zato, da jo naše oblasti pozovejo, da razjasni svoje delovanje in položaj vseh finančnih vprašanj našega obračuna. Zdi se nam, da je tega naši javnosti dolžna. Naši trgovski krogi imajo milijone terjatev v železniških, poštinih in drugih reklamacijah, toda likvidacijska komisija na Dunaju daje na razna vprašanja pitilske odgovore.

Kakor doznavamo, se je naša pokrajinska uprava zavzela za to, da se doseže sporazum med interesenti glede skrajne meje, do katere se sme pri določitvi ključa iti in upamo, da bo njena akcija imela uspeh. Potem bo še vedno preostajalo težko vprašanje sanacije naših hranilnic od škodljivih vojnih posojil in od bivših avstrijskih papirjev. Tudi to vprašanje je za aktiviranje naše gospodarske sile zelo nujno in mu je treba povsod pripravljati tla.

Situacija naših delegatov pri pogajanjih z Avstrijo je jako težka, ker se Avstrija javno roga izvršitvi mirovne pogodbe in jo pred zahtevami nasledstvenih držav zastopniki velike antante branijo. Zato smo navezani na pot sporazuma, katerega v danem momentu Avstriji onemogočujejo, dobro se zavedajoč, da bi pred nevarnim sodiščem stvar izpadla njim v korist.

Pred obnovitvijo trg. pogajanj z Italijo.

Iz Rima poročajo, da je italijanska vlada imenovala viteza Bellija, podnačelnika v trgovskem ministrstvu v Rimu kot svojega zastopnika pri trgovskih pogajanjih, ki se imajo začeti v Beogradu.

Sedaj bo dana naši vladi najlepša prilika, da se zavzame za naš trgovski stan, koji je bil zbog političnih razmer v državi podvržen tolikim krizam, da se je le s trdno vztrajnostjo in znano solidnostjo mogel obdržati na stopinji, na koji se nahaja danes. Pozicija naše vlade pri trgovskih pogajanjih z Italijo je mnogo boljša, nego italijanska, in našim zastopnikom bo brez velikega truda mogoče, da si priborijo koncesije, ki bodo največjega pomena za razvoj naše trgovine.

Objavili smo v našem listu že večkrat statistične preglede našega prometa z Italijo. Primerjali smo količine in kakovost predmetov, ter videli, da uvažamo v Italijo predmete, ki so izključno jugoslovanskega izvora, kakor: živina, lesni izdelki, sadje itd., medtem ko dobivamo iz Italije: južno sadje, tkanine, mineralna olja in kemične izdelke, torej predmete, koje nam je mogoče uvažati tudi iz drugih dežel, ne da bi bili navezani na njih uvoz iz Italije. Mi nikakor ne pogrešamo niti Italije, niti njenih izdelkov in v tem obstoji ravno naša prednost pri trgovskih pogajanjih z Italijo.

Italija rabi naša živila in surovine, ter bo uporabila vsa sredstva, da bo dobila ves industrijski uvoz v Jugoslavijo v svoje roke. Čehoslovaška bo postala za Italijo kmalu brezpredmetna, ker bo dirigirala ves promet čez Hamburg, kar je z ozirom na znatno cenejšo transportne stroške deloma že začela. Avstrija uvažava tako malo iz Italije, da skoro ne pride v poštev. Italija računa tedaj le na Jugoslavijo, koja ji nudi zbog velikoga števila konzumentov najboljša tržišća za njene industrijske produkte. Toda cilj Italije ni le gospodarsko podjarmljenje Jugoslavije, ampak njena ekspanzivnost gre še dalje, ona hoće zavojevati celi Balkan in tudi Podonavje. Te svoje nakane je Italija pokazala v dovolj jasni luči pri rapalskih pogajanjih in nič manj na portoroški konferenci, ki je bila sklicana le na njeno inicijativo. Naloga naših zastopnikov bo, da se zavarujejo proti vsaki najmanji gospodarski obveznosti in da pobijejo vsak italijanski poizkus, ki bi meril na pridobitev nadvlade na Balkanu. Lega in gospodarski položaj naše države sta nas postavila na stališće, kjer se lahko uspešno borimo za interese naše države in stvar naših delegatov je, da bodo znali to priliko dobro izkoristiti, da bodo znali priboriti naši državi na gospodarskem polju to, kar je morala vsled nasilja in krivice žrtvovati na političnem polju.

Dinarski in kronski drobiž.

Pri naši valutni reformi je ostalo razen cele vrste drugih tudi vprašanje kronskega in dinarskega drobiža nereseno. Srebrni in niklasti dinarski drobiž, ki je v prvi polovici leta 1919 še krožil na ozemlju Srbije, je izginil in bil tezauriran. V prečanskih pokrajinah smo imeli predvojni niklov in pakfongov ter bakren drobiž in vojni drobiž iz železa. Dobro leto pozneje se je izvršila zamenjava eno in dvekronskih žigosanih novčanice po dolgem obotavljanju za četrt in poldinarske novčanice. Niklasti drobiž je bil medtem po većini odtelak v Italijo, kjer je imel cenizimovo vrednost. Razvilo se je obširno tihotapstvo z drobižem in kot nadomestilo smo dobili poštne znamke in pozneje papirni drobiž mestnih uprav. Konečno se je določilo, da je avstrijski niklov in pakfongov drobiž enakovreden z dinarskim, medtem ko ima železen le kronski veljav. Obenem je bil izdan dinarski dro-

biž, ki pa je za naš detaljni promet nepripraven, ker smo imeli in imamo še kronske cene. Nov drobiž ni odgovarjal enotam 50, 30 in 10 vinarjev. Radi tega so se vse prodaje in cene v drobnem prometu morale zasukati navzgor po dinarskem drobižu.

Glede bakrenega drobiža dose-daj ni bilo izdanih sploh nobenih zakonitih določil. Državne blagajne ga sprejemajo kot vinarške enote, dasi je kovinska vrednost teh novcev večja.

Od več strani se je pokrenilo v zadnjem času vprašanje, da bi naš trgovski promet uvedel z novim letom dinarsko valuto v svojem knjigovodstvu, ker se sedaj, ko pošta in finance računajo v dinarjih, dogaja mnogo hibi pri vknjiževanju. Temu pa se protivijo gotovi politični krogi, ki smatrajo, da vprašanje valutne reforme še ni definitivno rešeno, na drugi strani pa gotovi gospodarski krogi, ki se bojiyo, da bo prehod k dinarju izzval nov val draginje in nova mezdna gibanja pri nas. Vsekakor bi se zadnje dalo preprečiti, ako bi dobili za nadrobni promet dovolj drobiža na razpolago, ki bi omogočal računanje v kronski kot v dinarski valuti. V ta namen bi bilo dobro, da bi finančno ministrtvo zamenjalo ves stari avstrijski drobiž za dinarsko kronski drobiž, kakor so bili bankovci zamenjani za kronskodinarske novčanice, da bi imeli enoten drobiž v prometu, ki bi vpošteval tudi kronsko računanje.

Nemške intrige proti Rusiji.

Zastopnik nemške »težke industrije« Stinnes se je mudil pred dnevi v Londonu z namenom, da osnuje konzorcij za eksploatacijo Rusije. S Stinnesom je bil v Londonu tudi Rathenau, ki sta oba nosilca enega in istega plana, ki pomenja uničenje Rusije. Ta plan sta predložila najprej merodajnim faktorjem v Londonu, da pridobita na svojo stran Anglijo, s pomočjo katere naj bi se izvršil pritisk na druge države, da bi tudi te odobrile njune načrte.

»Journal des Debats« je v svoji številki z dne 6. t. m. posnel glavne točke tega plana, ki se glasijo:

1. Anglija, Zedinjene države in Francija ustanovijo z Nemčijo konzorcij za ekonomsko obnovo (1) Rusije. 2. Imenovane tri države bodo dale na razpolago Nemčiji v te svrhe potrebni kapital, transportna sredstva in surovine, ter ji zagotovijo monopol na fabrike in aprovizacijo Rusije z manufakturnimi izdelki. 3. Ruska industrija se omeji na produkcijo surovin in živeža, potrebnih za plačevanje nemških dobav. 4. Dobiček nemške eksploatacije Rusije se bo delil med vlastni konzorcija na ta način, da se zagotovi plačanje vojne odškodnine. 5. Nemčiji se dovoli moratorij, koji ji bo omogočil, da ure-sniči predmetni načrt.

Kaj predlaga pravzaprav Nemčija? Da se ji dovoli eksploatacija Rusije s pomočjo kapitala in materijala, katerega bi ji dale na razpolago Francija, Anglija in Amerika. Te tri države bi skupno z Nemčijo ustanovile ogromen konzorcij, ter bi si delile dobiček eksploatacije, ki bi zagotovil plačanje vojne odškodnine. Nemčija bi bila tako v stanju, da zadosti svoji obveznosti brez plačanja in ne da bi postavila v najmanjšo nevarnost svojo gospodarsko stabilnost. To je pač lep načrt, plačati dolgove z obrestmi, ki si jih dobil od svojih upnikov! Toda s tem ni Nemčija še zadovoljna, njena požrešnost gre še dalje. Zagotoviti si hoće industrijski monopol v Rusiji in to ne samo na škodo svobodne konkurence drugih inozemskih industrij, ampak na škodo Rusije same. Kajti soglasno nemškemu načrtu bi bilo Rusiji prepovedano, da na novo oživi svojo narodno industrijo, koja je uničil boljše vizem. Rusija bi le smela sejati žito in lan, kopati premog, popravljati in graditi ceste, v kratkem delati le to, kar bi omogočilo eksploatacijo svoje zemlje potom tujcev.

To je novi komplot, kojega pripravlja Nemčija proti Rusiji. Ko je zanesla pred leti revolucijo v tej nesrečni deželi, je bila sama, danes išče pa zaveznike, ki naj bi bili potem njeni sokrivci.

Vprašanje je, bodo li zavezniki, s tem da odobrijo nemški načrt, hoteli spraviti Rusijo v oni jarem suženjstva, iz kojega so hoteli osvoboditi afrikanke zemlje. Nemčija bi na ta način prišla v posest brezmejnih pokrajin, ki bi ji nudile vse dobrine tega sveta in bi ji nadomestovale oddaljene kolonije, koje je izgubila glasom versailleskega dogovora.

Izvoz in uvoz.

Spričevala o izvoru za blago, ki se uvaža iz Trsta. Trgovska in obrtniška zbornica v Trstu objavlja v svojem vestniku »Bolletino della Camera di Commercio«, sledečo vest: Glasom novih naredb jugoslovanske vlade, morajo biti vsa spričevala o izvoru, koja izdaja trgovska in obrtniška zbornica v Trstu za blago, ki se uvaža v Jugoslavijo, a ni italijanskega izvora in pasira tržaško luko le kot tranzit, vidirana od Javnih skladišč v Trstu. Blago, opremljeno s spričevali brez takega vizuma, ne bo uživalo pri uvozu v Jugoslavijo dobrot minimalnega carinskega tarifa. Za izdajo predmetnih potrdil je pooblaščen urad za registraturo »Ufficio registratura« pri javnih skladiščih v Trstu.

Uvoz naše živine v Italijo zopet dovoljen. Naš konzulat v Rimu je obvestil ministrstvo trgovine in industrije, da je italijanska vlada zopet dovolila uvoz naše živine, v smeri Trst in Ancona, toda samo po morju. Zato je poljedelsko ministrstvo odredilo, da se živina, tudi goveda, ovce in svinje, namenjene za izvoz v Italijo, smejo do nadaljnjega tovoriti samo v Bakru, Šibeniku, Splitu, Gruzju in Kotoru, kjer se nahajajo obmejne veterinarske postaje. Z železnico se živina ne sme izvažati niti za Italijo, niti za Reko. Živina, ki se iztvoari na železniški postaji v Bakru, se bo prevedla do pristanišča v Bakru, kjer se bo vkrcala za namembni kraj. Gonja in prevoz živine po cesti od Bakra preko mesta na Sušak je prepovedan.

Izvoz. S sklepom ministrskega sveta in v zmislu zakona o izvozu od 27. decembra 1920. se je na predlog ministra za poljedelstvo in vode razen prej odobrenega izvoza odobril nov kontingent 40.000 ovnov in 11.000 ovac. Ta novi kontingent se bo izvedel preko nastopnih carinarnic: V Gjevgeliji 12 tisoč ovnov in 3.000 ovac, v Bitolju 10 tisoč ovnov in 2.000 ovac, v Dubrovniku 1500 ovnov in 1000 ovac, v Šibeniku 1500 ovnov in 1000 ovac, v Bakru 2000 ovnov in 1000 ovac, v Mariboru 1500 ovnov in 500 ovac, v Rakeku 1500 ovnov in 500 ovac, ostanek pa preko drugih carinarnic. Ako se ne bo prijavilo zadostno število ovnov za ta izvoz, se bodo lahko namesto njih izvažale ovce.

Prepoved uvoza vsakovrstnega cigaretnega papirja po privatnih osebah ostane še nadalje v veljavi.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Podpis trgovske pogodbe s Nemčijo. 10. t. m. je bila podpisana pogodba med Nemčijo in našo državo. Podpisala sta jo nemški poslanik dr. Keller in predsednik naše komisije za sklepanje trgovinskih pogodb, Miša Popović.

Obnovitev trgovskih pogajanj med Italijo in Jugoslavijo. Po poročilih iz Rima, odpotuje prihodnje dni v Beograd Luciolli z dodeljenimi mu eksperti za obnovitev trgovskih pogajanj z Jugoslavijo. Delegacija bo imela nalogo nadaljevati pogajanja, ki so bila svoj čas prekinjena ter načeti tudi ona vprašanja, ki se doslej o njih sploh še ni razpravljalo.

Industrija.

Delniška družba združenih pivovarn Zalec in Laško v Laškem. Pred prevratom so dominirale v Sloveniji nemške srednještajerske pivovarne, ki so prodale pri nas na leto povprečno 200.000 hl piva. V brezobzirnem boju so nemške pivovarne ubile vse manjše slovenske: Mengeš, Lesce, Auer v Ljubljani, Senožeče, Vrhnika. Nemške pivovarne so

pritiskale zlasti na pivovarno Laško, hoteč jo, kakor druge, srpaviti s pota. Vendar se jim to ni posrečilo, tako da je ta ostala končno edina slovenska pivovarna v Sloveniji in je kljub vsem težkostem že pred prevratom dosegla letno produkcijo 36.000 hl. Ko je odpadel po prevratu uvoz inozemskega piva, se je odprla družbi široka pot za razmah v Sloveniji in preko ožje domovine. Za razširjenje obrata je bilo treba družbi raznih tehničnih izpopolnitev, od katerih je večina že dovršena, ostala dela pa bodo dogotovljena še tekom tega leta. S tem se bo povzdignila kapaciteta pivovarne na Laškem na letnih 100.000 hl. Pivovarna bo v vsakem oziru najmodernejše urejena. Dovolj premoga se bo vršil iz premogovnika Hudejame, čim bo začel delovati, kar bo gotovo tekom prihodnjega leta, po lastnem tiru naravnost do strojev. Ravnotako se bo pošiljalo pivo od pivovarne po lastnem tiru naravnost na družbine skladišče pri kolodvoru Laško. Vse to pomeni izdatno zmanjšanje režij. Pivovarno v Zalcu je družba spremenila v moderno sladarno, tako da more izdelati v lastni sladarni ves za pivovarno potrebni slad; radi tega ni potreba družbi uvažati slada iz Češke, kakor ga morajo druge pivovarne. Delniška družba je bila ustanovljena 1. 1902. Prvi njen predsednik je bil sedanji pokrajinski namestnik g. Ivan Hribar. Sedanja delniška glavica znaša 2.640.000 K, občni zbor delničarjev pa je sklenil povišati delniško glavico na 8.000.000 K. L. 1919 je izplačala družba 22% in leta 1920 20% dividendo. Danes imajo delnice te družbe veliko notranjo vrednost, ker je vsak delničar solastnik velikega in cvetočega podjetja z veliko in lepo bodočnostjo, ter imajo delnice zasigurano dobro obrestovanje. Sedanje povišanje delniške glavice nudi torej ugodno priliko za dobro naložbo kapitala. Rok za podpisovanje delnic poteče 14. decembra t. l., podpisovanje delnic se vrši pri Ljubljanski kreditni banki in njenih podružnicah pri Celjski posojilnici v Celju, Savinjski posojilnici v Zalcu in pri pivovarni na Laškem.

Obrt.

Pokrajinska zadruga brivcev, frizerjev in lasničarjev. Okoliš strokovne obrtne zadruge brivcev frizerjev in lasničarjev na Kranjskem se je razširil na vse območje pokrajinske uprave za Slovenijo. Z ustanovitvijo pokrajinske strokovne zadruge brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani so postali vsi našeti obrtniki člani nove strokovne zadruge ter so izločeni iz zadrug, pri katerih so bili do sedaj vključeni.

Denarstvo.

Imenovanje v centralni devizni odbor. V centralni devizni odbor v Beogradu je imenoval finančni minister kot redna člana tajnika Trgovske in obrtne zbornice g. dr. Fr. Windischerja in bančnega ravnatelja g. Al. Tykača.

Obveznice 7 odstotnega državnega posojila. Finančni minister je naročil ravnateljstvu državnih dolgov, izdelati pravilnik, po katerem bi se vršilo izplačevanje kuponov izžrebanih obveznic 7% državnega investicijskega posojila.

Carina.

Zopetno povišanje uvozne carine v Avstriji. Trgovska in obrtniška zbornica opozarja interese, ki uvažajo blago v Avstrijo, da znaša doplačilo za ono blago, za katerega je predpisana carina v zlatu, ako se plača carino v bankoveih, tristokratno svoto tarifne postavke. Seznam blaga in podrobne določbe so interesentom na razpolago v zbornični pisarni.

Davki.

Taksa na reklame po tar. post. 8. Razlikovanje nestalnih in stalnih reklam. Delegacija ministr. financ v Ljubljani objavlja uradno: Ker se množe vprašanja, katere objave (reklame) podlegajo taksam po tar. post. 8 pod 1) in katere po tar. post. 8 pod 2) členu 10 začasnega zakona o državnih trošarinah taksah in pristojbinah (Uradni list št. 100/1921), se sedeže pojasnjuje: V tarif. post. 8 so porazdeljene vse reklame zaradi materijalne koristi na 2 kategoriji: nestalne (prehodnega značaja) pod točko 1) in stalne pod točko 2). Stalne reklame so obremenjene z znatno večjo takso, kakor nestalne. Ker se v zakonu razlika med obema ni definirala, je

Generalna direkcija posrednih davkov v Beogradu dala nastopna navodila: Za presojo značaja objave t. j. dali je nestalna ali stalna, je v glavnem treba gledati na 1) predmet, ki se objavlja, 2) tehniško izdelavo objave same in 3) način, kako se objavlja. 1. Ako se z objavo objavlja gledališka, bioskopska, cirkuška itd. predstava ali razstava, koncert in vse ostalo, kar ima prehodni značaj, t. j. kadar se objavlja nekaj, čigar trajanje je omejeno na jeden, dva ali več dni, je taka objava brez ozira na njeno tehniško sestavo in način objavljenja vselej prehodna (nestalna). 2. Ako se z objavo objavlja kako podjetje, društvo, firma, časopis, knjiga in vse ostalo, kar ima trajnejši značaj, pa je to objavljenje izvršeno na navadnem papirju in se objava prilepila ali pritrdila na okna, zidove, vrata, ograje, stebre, a se ne dene v posebne okvirje ali izložbene omarice, je smatrati take objave ravnotako za nestalne. 3. Ako se z objavo objavlja, karkoli ima trajnejši značaj in je objavljenje izvršeno na kartonu, pločevini, lesu (deskah), zidu, steklu, platnu in na vsem onem, kar je trajnejše od papirja, je take objave smatrati stalnim. 4. Ako se z objavo objavlja, karkoli ima trajnejši značaj, pa se objava, naj bo na čemkoli izdelana, stavlja v posebne okvirje, omariče ali temu slično, se morajo take objave smatrati za stalne. 5. Vsaka svetlobna objava (reklama), bodisi s pomočjo kake projekcije bodisi s pomočjo kombinacije svetlih točk, ki tvorijo razne črke itd., je stalna. V tem smislu se mora v vsakem konkretnem slučaju odločiti, koliko takso je za posamezno objavo pobrati. Plačilu takse pa so tudi podvržene sploh vse objave, katere so izložene na vseh javnih mestih in v vseh javnih lokalih (kavarne, gostilne, kolonijalne, delikatesne in druge obratovalnice) in niso od plačanja te takse izrečno oproščene, dalje tudi objave po privatnih hišah, katere so izložene javnemu ogledu (objave na oknih, izložbenih oknih, steklenih vratih). Objave po privatnih hišah, ki niso izložene javnemu ogledu, ne podlegajo plačilu takse. Firme (table z označbo tvrdke: poedinih obratovalnic, ako so razobešene na samih obratovalnicah, se ne smatrajo za reklame in sicer tudi ne v slučaju, če so na istih naslikani predmeti, ki se v teh obratovalnicah prodajajo.

Promet.

Nova železniška tarifa. S 1. januarjem stopi v veljavo nova železniška tarifa, s katero se povišajo cene za osebno vožnjo za 15, za prtljago in blago pa za 10 odstotkov.

Direkten voz Beograd-Ljubljana. Obratno ravnateljstvo južne železnice objavlja: V svrhu zveze na brzovlak št. 4 Beograd-Zagreb, ki prihaja v Zagreb d. k. ob 6.07 in ima počenši s 15. decembrom 1921 direktni voz Beograd-Ljubljana gl. k., se ukine s 15. decembrom 1921 na progi Zagreb j. k.-Zidani most potniški vlak št. 516 in vozi mesto tega na progi Zagreb j. k.-Zidani most potniški vlak št. 516a. Vlak št. 516a odhaja iz Zagreba j. k. ob 8.12 in prihaja v Zidani most ob 10.44. Z Zidanega mosta odhaja direktni voz Beograd-Ljubljana g. k. z brzovlakom št. 15 ob 10.50 in prihaja v Ljubljano gl. k. ob 11.57. Brzovlak št. 15 ima I., II. in III. razr.

Trgovski register.

Vpisi v trgovinski register. I. Vpisale so se nastopne firme: Josip Kune & Komp. Sedež Ljubljana. Obratni predmet: tvornica pletenin in tkanin. Mali & Celestina. Sedež Ljubljana. Obratni predmet: trgovina z vinom na debelo. »Express«, Mednarodni transporti Rakek, družba z o. z. Sedež: Rakek. Obratni predmet: transporti po suhem in po vodi. Elektrarna Škofjaloka in okolica, d. d. Sedež: Škofjaloka. Obratni predmet: Družba proizvaja in oddaja električni tok za razsvetljavo, gonilno silo in kurjavo proti odplačilu ter prodaja vse elektrotehnične in k tej stroki spadajoče predmete. — Izbrisali sta se nastopni firmi: Kune & Maček. Sedež: Ljubljana. Obratni predmet: Izdelovanje in prodajanje oblek. Vsled opusite obrta. Elektrarna Škofjaloka in okolica, družba z o. z. Sedež: Škofjaloka. Vsled združitve s firmo: Elektrarna Škofjaloka in okolica, d. d.

Tržna poročila.

Poročila o trgovini s poljskimi pridelki 10. t. m. Ker so dovozi po celi Vojvodini in Sremu radi pomanjkanja vagonov izvanredno slabi, so cene povsodi zelo poskočile. Sremska pšenica se je tržila po K 1450 paritet Zagreb, moka 0 po 21.20, moka za kuho 20.20, krušna moka I. K 19, II. K 17, (Cene franko vagon Zagreb). Cena za novo koruzo je imela tendenco hausse ter se je prodajala po K 1125 franko vlačilni brod Sisek in 1175 franko vagon Zagreb. Amerikanska La Plata koruza notira v Genovi 49 frankov, cena ji pa še vedno raste tako, da uvoz amerikanske koruze ne konvenira. Na postajah v Banatu je bila pretekli teden cena novi koruzi K 1020 do 1030, ker pa na postajah za prevoz žita ni pokritih vagonov na razpolago, se jo mora tovoriti na odkrite vagone, kar povzroča vedno velik manjko.

Borza.

Zagreb, devize: Berlin 152—156.50, Milan 1165—1167.50, London izplačilo 1070—1075, ček 1065—1070, Newyork kabel 252—256, ček 252, Pariz 2040—2075, Praga 315—317, Švicca 4950—5050, Dunaj 4.20—4.30, Budimpešta 39.50—40, valute: dolarji 249.50—250.50, avstrijske krone 4—4.50, rublji 27—28, češke krone 325, funti 1035, franki 2050, napoleoni 900, marke 154—156, leji 212, lire 1150—1155.

Beograd, valute: dolarji 64, marke 40, leji 53, levi 44, napoleoni 230, devize: London 270, Pariz 515, Zeneva 1300, Praga 79.50, Dunaj 1.05, Berlin 41, Milan 290, Budimpešta 9.50.

Curih, devize: Berlin 2.95, Newyork 5.17, London 21.50, Pariz 42, Milan 23.90, Praga 6.30, Budimpešta 0.70, Zagreb 2.10 Varšava 0.17, Dunaj 0.20, avstrijske žigosane krone 0.12.

Kislo zelje

letošnje, prvovrstno, razpošilja v sodih po K 12— kg netto. Sodi se računajo po nabavni cen. H. Novak, Zagreb Maksimirska cesta 64.

KAMENIT

AZBEST - CEMENT - ŠKRILJ
dobavi
Kamenit tovarna
Laško.

Manufakturna trgovina na drobno in debelo

J. KOSTEVC
Ljubljana, Sv. Petra c. 4

priporoča veliko zalogo manufakturnega blaga po znižanih cenah

preproge
srbske domače
ročne industrije

po ugodni ceni. V zalogi so še velikosti 45-45, 43/110, 64/136, 67/194, 102/158, 134/134, 136/204, 170/246, 210/274, 235/300, 272/304.

Najlepši okras

vsake trgovine so

marmornaste plošče na prodajalnih mizah.

Dobijo se v vseh barvah pri Alojziju Vodniku, kamnos. Industrija Ljubljana.

Naprodaj je velika

blagajna

(National-Kasse) s štirimi predeli in ena manjša Wertheim-blagajna. Oboje se lahko ogleda v trgovini Lud. Kuharič v Ormožu, kjer se tudi zve cena.

Josip Petelinc

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7

tovarniška zaloga šivalnih strojev

igel in posameznih delov za vse sisteme šivalnih strojev in koles, olje ter potrebščine za krojače, šivilje, čevljarje in sedla je ter galanterijo na drobno in debelo.

Cene nizke!

Postrežba točna

I. C. MAYER

LJUBLJANA

Ustanovlj. 1834.

MANUFAKTURA

EN GROS

EN DETAIL

Trgovci in kmetijske zadruge pozor!

Umetna Kajnit 15%

gnojila: Kalijeva sol 22-20%
» » 40-42%

oddaja po najnižjih konkurenčnih cenah trvdka

Anton Tonejc in drug, Maribor.

Medić, Rakovec & Zankl,

prej:
A. Zankl
sinovi.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana.

D. z o. z.

Skladišče: Novisad.

Brzjavlj: Meraki, Ljubljana.

Telefon: 64.

English varnishes:
Angleški laki:

COPAL VARNISH.
Kopalov lak za znotraj.
FINE COPAL VARNISH.
Fini kopalov lak za znotraj.
SUPERFINE COPAL BODY VARNISH.
Lak za kočlje, najfin.
FINE COPAL CARRIAGE BODY VARNISH.
Lak za kočlje, fini.
PALE FLATTING VARNISH SPRF.
Brusilni fini prep. ak.
PALE FLATTING VARNISH UNIVERSALE
Brusilni prepar. lak.
EXTERIOR COPAL VARNISH FINE.
Fini zračni lak.
EXTERIOR COPAL VARNISH SPRF.
Najfinejši zračni rap. lak
PALE SICCATIVE FLUID
Sikatif, svetel.
DARK SICCATIVE FLUID.
Sikatif, temen.
SPRF. WELLRIGHT VARNISH.
Lak za kočljske stz najfinejši.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost:

barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljnat, mavce (Glips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

„MERAKL“.

Lak za pode.

„MERAKL“.

Linoleum lak za pode.

„MERAKL“.

„MERAKL“.

„MERAKL“.

„MERAKL“.

„MERAKL“.

„MERAKL“.

„MERAKL“.

„MERAKL“.

„MERAKL“.

„MERAKL“.

„MERAKL“.

„MERAKL“.

English varnishes:
Angleški laki:

JAPAN BLACK VARNISH.
Lak za gvozdje, Japan.
FINE JAPAN BLACK VARNISH.
Fini črni japonski lak.
QUECK BLACK VARNISH.
Japan. lak s sikativom.
ISOLATING BLACK VARNISH.
Izolirni lak.
LIQUID DRIERS PALE
Terebina svetla.
LIQUID DRIERS DEEP.
Terebina temna.
DAMAR VARNISH.
Damarov lak.
ENAMEL VARNISH WHITE.
Email bell.
ENAMEL VARNISH BLUE, RED, GREEN.
Email moder, rdeč, zelen.
FINE ENAMEL VARNISH WHITE.
Email bell, izredno fini.

Emailni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Vabilo na subskripcijo

Dovoljujemo si Vam vljudno sporočiti, da je sklenil občni zbor naše družbe dne 29. nov. 1921 zvišati delniško glavnicu

od K 2.640.000.— na K 8.000.000.—

z izdajo 26.800 novih delnic po K 200.— nominale.

Nove delnice se stavljajo na subskripcijo po sledečih pogojih:

1. Delničarji imajo pravico opcije na nove delnice v razmerju dve novi na eno staro po kurzu K 200.— tel quel prištevši K 60.— stroškov za komad.

2. Preostale delnice se nudijo nedelnarjem v subskripcijo po kurzu K 400.— tel quel prištevši K 60.— stroškov za komad.

3. Subskripcija oz. izvrševanje opcije se vrši pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani in njenih podružnicah, pri Posojilnici v Celju, Savinski posojilnici v Žalcu ter pri podpisani družbi na Laškem in sicer od 30. t. m. do 14. decembra 1921.

Laško, 30. novembra 1921.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laško v Laškem.

Hedžet & Koritnik — Ljubljana

Frančiškanska ulica 4

MANUFAKTURNA
blagovnica na debelo